



JUSTITSMINISTERIET

Dato: 11. september 2025
Kontor: Politikontoret
Sagsbeh: Cenia Anne Spottog
Petersen
Sagsnr.: 2025-09797
Dok.: 3818731

UDKAST TIL TALE

Til brug for besvarelsen af samrådsspørgsmål AÅ fra Folketingets Retsudvalg

Samrådsspørgsmål AÅ:

Vil ministeren redegøre for, hvad den kommende opdatering af Rigspolitiets pressehåndbog konkret vil ændre i politiets mulighed for at oplyse gerningspersoners etnicitet i døgnrapporter, pressemeddelelser og anden offentlig kommunikation – også når det ikke er relevant for efterforskningen, herunder hvilke konkrete begrænsninger der følger af GDPR- og databeskyttelsesregler i forbindelse med den bebudede oplysningspraksis. Ministeren bedes afslutningsvist kommentere på, hvorfor opdateringen, der allerede i maj 2025 blev bebudet færdiggjort inden for en måned, endnu ikke er blevet offentliggjort?

Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Mikkel Bjørn (DF).

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Svar:

[Indledning]

Tak for ordet.

Og tak til spørgeren for endnu engang at sætte fokus på, hvordan politiet kommunikerer om gerningspersoner i konkrete straffesager.

Dagens samråd er en opfølgning på et samråd fra september 2024. Og som jeg også gav udtryk for dengang, er jeg helt enig med spørger i, at vi skal have en åben debat om, hvem der begår kriminalitet i vores samfund.

For der er desværre fortsat en overrepræsentation af mandlige indvandrere og særligt efterkommere fra ikke-vestlige lande i kriminalitetsstatistikkerne sammenlignet med den mandlige befolkning som helhed.

Det skal vi være åbne omkring, og vi skal diskutere det uden berøringsangst. Det er forudsætningen for, at vi på oplyst grundlag kan gøre noget ved problemet. Derfor er

jeg også selv tilhænger af, at politiet kommunikerer så åbent som muligt.

Det er med til at give offentligheden et præcist og gennemskueligt indblik i politiets arbejde og daglige udfordringer. Og det er med til at sikre, at den offentlige debat sker på et oplyst grundlag.

Der er imidlertid nogle lovgivningsmæssige rammer, der sætter grænserne for, hvornår oplysninger om etnicitet kan behandles, herunder deles. Der er tale om EU-regler, som vi ikke kan lave om på i Folketinget.

Men jeg er helt enig i, at politiet skal gå så langt som muligt, når det kommer til videregivelse af oplysninger om gerningspersoner – både når det kommer til gerningspersoners etnicitet og deres nationalitet. Politiet skal gå så langt som muligt inden for lovens rammer. Det vender jeg tilbage til senere i min tale.

Jeg vil i dag starte med at redegøre for de lovgivningsmæssige rammer for videregivelse af oplysninger om gerningspersoners *etnicitet*.

Herefter vil jeg komme ind på Rigspolitiets igangværende arbejde med at revidere Rigspolitiets pressehåndbog, hvor der ses på, hvordan politiet i videre udstrækning end i dag kan videregive oplysninger om f.eks. gerningspersoners *nationalitet*.

[Om de lovgivningsmæssige rammer]

Inden jeg kommer ind på de lovgivningsmæssige rammer, er der et par ting, jeg gerne vil fremhæve.

Først og fremmest er begrebet *ethnicitet* ikke et begreb, som bruges entydigt.

For det andet registrerer politiet som udgangspunkt ikke *ethnicitet*. Sådanne oplysninger registreres således kun i politiets systemer, hvis der er et politifagligt behov for det i forbindelse med f.eks. en efterlysning.

De lovgivningsmæssige rammer for politiets videregivelse af oplysninger om f.eks. *ethnicitet* er blandt andet reguleret af databeskyttelsesreglerne, som er EU-regulering.

Udgangspunktet efter disse regler er, at det er forbudt at behandle – herunder videregive – personoplysninger om etnicitet. Det er ikke et absolut forbud, så i visse situationer vil der kunne videregives oplysninger om etnicitet, hvis det er strengt nødvendigt – f.eks. hvis det er nødvendigt som led i en efterlysning.

Ved siden af databeskyttelsesreglerne gælder retsplejelovens regler. Det følger heraf, at politiet blandt andet har mulighed for at offentliggøre signalementet af gerningspersoner som led i en efterlysning.

En gerningspersons nationalitet er ikke en oplysning om etnicitet, selvom det selvfølgelig kan give en mere eller mindre kraftig indikation af eksempelvis etnisk baggrund. Nationalitet er således ikke en særligt beskyttet oplysning og vil ofte kunne offentliggøres.

De helt overordnede lovgivningsmæssige rammer, som politiet skal efterleve, giver altså et bredere spillerum i forhold til spørgsmålet om nationalitet, når politiet kommunikerer om gerningspersoner i konkrete straffesager.

[Om opdateringen af politiets pressehåndbog]

Og det bringer mig over til den del af samrådsspørgsmålet, der omhandler opdateringen af Rigspolitiets håndbog i pressehåndtering. Det er nemlig navnlig på det punkt – altså oplysning om nationalitet – hvor der er et potentiale for politiet til at kommunikere mere åbent.

Håndbogen er et internt arbejdsredskab, der indeholder konkrete retningslinjer for, hvornår politiet kan dele oplysninger, f.eks. om gerningspersoners etnicitet og nationalitet.

Håndbogen er tænkt som en hjælp for politikredsene, når kredsene skal håndtere henvendelser fra pressen mv. om f.eks. konkrete straffesager – og den skal understøtte, at politiet overholder databeskyttelsesreglerne og anden lovgivning.

Som jeg tilkendegav under samrådet sidste år, synes jeg, at det giver god mening at se på, om der er mulighed for, at politiet i videre udstrækning end i dag kan videregive oplysninger om f.eks. gerningspersoners nationalitet.

Jeg bad derfor sidste år Rigspolitiet om under inddragelse af Justitsministeriet at overveje en eventuel tilpasning af håndbogen.

Rigspolitiet har i den forbindelse oplyst, at Rigspolitiet har igangsat et arbejde med at opdatere hele pressehåndbogen. Arbejdet omfatter altså ikke kun de afsnit, der handler om videregivelse af oplysninger. Det har vist sig at være mere omfattende end først forventet. Derfor har Rigspolitiet besluttet, at arbejdet med tilpasningen af pressehåndbogens afsnit om videregivelse af oplysninger til pressen skal fortsætte særskilt, så det kan blive færdiggjort hurtigere.

Den del af pressehåndbogen, som omhandler videregivelse af oplysninger, er i sin afsluttende fase. Arbejdet forventes at blive færdiggjort inden udgangen af september.

Selv om håndbogen endnu ikke er færdiggjort, vil jeg dog gerne overordnet redegøre for, hvilke tilpasninger vi kan forvente.

I forhold til deling af oplysninger om *nationalitet* vil det blive tydeliggjort, at politiet som udgangspunkt altid kan oplyse om mistænkte og gerningspersoners nationalitet, medmindre det gør det muligt at identificere personen.

Det skal være med til at understøtte, at der ikke er tvivl herom, og det skal derfor bidrage til, at politiet i højere grad, end det er tilfældet i dag, oplyser om en gerningspersons nationalitet, når der kommer henvendelser fra pressen.

Jeg synes, at det er positivt, at Rigspolitiets opdaterede pressehåndbog vil gøre det tydeligere, hvornår oplysninger om nationalitet kan deles.

Men opdateringen af pressehåndbogen kan selvsagt ikke stå alene. For mig at se er det afgørende, at man i politiet styrker fokus på at dele alle relevante oplysninger med omverdenen, herunder om gerningspersoners nationalitet.

Og derfor er der efter min mening også behov for, at vi får kigget på, hvordan vi bliver bedre til at sikre, at politiet altid deler oplysninger, herunder om nationalitet, i videst muligt omfang inden for lovens rammer.

Jeg har en forventning om, at den opdaterede pressehåndbog, sammen med et styrket fokus på at dele alle relevante oplysninger, vil være med til at sikre, at politiet går så langt som muligt, når det kommer til videregivelse af oplysninger om gerningspersoner.

Og når det kommer til politiets offentliggørelse af gerningspersoners signalementer i forbindelse med efterforskninger, har jeg en klar forventning om, at politiet gør brug af de muligheder, lovgivningen giver. Det har jeg bedt Justitsministeriet om at meddele politiet.

[Afslutning]

Som jeg startede med at sige, er det vigtigt, at vi har den nødvendige viden til at have en åben, offentlig debat om, hvem der begår kriminalitet, og hvordan vi kommer problemet til livs.

Den viden kan komme flere steder fra. Den kan komme fra Danmarks Statistik, der udarbejder årlige opgørelser over kriminalitet, hvor dømte personer er inddelt efter køn, alder og herkomst.

Den kan også komme fra de opgørelser, som Justitsministeriet selv laver. Den seneste opgørelse, som Justitsministeriet har udarbejdet på baggrund af tal fra Danmarks Statistik, viser f.eks., at der i 2023 var 2,6 gange så mange mandlige efterkommere fra ikke-vestlige lande, der blev dømt for en straffelovsovertrædelse, sammenlignet med den mandlige befolkning som helhed. Dette gælder, når der tages højde for forskelle i befolkningsgruppernes størrelse og alderssammensætning.

Derudover har Justitsministeriet lavet en opgørelse om gruppevold og herkomst, som også viser, at der i 2023 var 3,8 gange så mange mandlige efterkommere fra ikke-vestlige lande dømt for gruppevold, som det kunne forventes på baggrund af gruppens størrelse og alderssammensætning.

Jeg har også flere gange oplyst om gerningspersoners etnicitet i forbindelse med besvarelser af udvalgsspørgsmål fra Retsudvalget. Det er både sket i forbindelse med spørgsmål vedrørende konkrete sager og i de spørgsmål, hvor der er blevet spurgt ind til fordelingen på etnicitet, når det kommer til bestemte

kriminalitetstyper, herunder kvindedrab og gruppevoldtægt.

Der er dog ingen tvivl om, at politiet som supplement til disse opgørelser kan bidrage med fakta og viden i den offentlige debat.

Derfor ser jeg også frem til, at pressehåndbogen bliver opdateret, og at der i politiet aktivt arbejdes for, at der er en opmærksomhed på udlevering af oplysninger om f.eks. nationalitet, når det i øvrigt er i overensstemmelse med gældende ret.

Tak for ordet.